

CRNA GORA
ZAVOD ZA STATISTIKU

IV Proleterske 2, 81000 Podgorica

Tel: +382 (0) 20 230 811

Fax: +382 (0) 20 230 814

E-mail: contact@monstat.org

IZVJEŠTAJ O KVALITETU ZA 2016. GODINU

Statističko istraživanje o strukturi poljoprivrednih gazdinstava

Odgovorno lice: Melinda Lučić

Odsjek: Statistika poljoprivrede i ribarstva

Sadržaj:

1. Uvod - Osnovne informacije o istraživanju.....	1
1.1 Svrha, cilj i predmet istraživanja	1
1.2 Pravni osnov	1
1.3 Statističke jedinice	1
1.4 Pokrivenost i obuhvat istraživanja	1
1.4.1 Sektori	1
1.4.2 Statistička populacija	1
1.5 Referentna geografska oblast.....	1
Crna Gora.....	1
1.6 Koncepti i definicije	1
1.7 Klasifikacije.....	2
1.8 Frekvencija prikupljanja podataka.....	2
1.9 Dinamika objavljivanja podataka	2
1.10 Metodologija.....	2
1.11 Bazni period.....	2
1.12 Jedinica mjere	2
1.13 Izvor podataka	2
2. Relevantnost - Korisnici podataka	2
2.1 Potrebe korisnika	2
2.2 Zadovoljstvo korisnika	3
3. Tačnost i pouzdanost	3
3.1 Tačnost - Opšta ocjena	3
3.2 Uzoračka greška.....	3
Indikatori uzoračke greške	3
3.3 Neuzoračka greška	3
3.3.1 Greška obuhvata.....	3
Indikator greške obuhvata	3
3.3.2 Greška mjerenja	3
3.3.3 Greška usljed neodaziva.....	3
Stopa neodaziva jedinica	3
3.4 Sezonska prilagodavanja.....	3
3.5 Revizija podataka.....	4
3.5.1 Politika revizije podataka	4
3.5.2 Praksa revizije podataka	4
3.5.3 Prosječna veličina revizije podataka.....	4
4. Pravovremenost i tačnost objave podataka	4
4.1 Pravovremenost.....	4
Vremenski jaz objave preliminarnih podataka	4
Vremenski jaz objave konačnih podataka	4
4.2 Tačnost objave podataka.....	4
5. Dostupnost i jasnoća.....	4
5.1 Saopštenja.....	4
5.2 Publikacije	4
5.3 Dostupnost mikropodataka	5
6. Uporedivost	5
6.1 Prostorna uporedivost	5
6.2 Vremenska uporedivost.....	5

1. Uvod - Osnovne informacije o istraživanju

1.1 Svrha, cilj i predmet istraživanja

Prikupljanje, obrada i diseminacija tačnih i međunarodno uporedivih podataka o strukturi poljoprivrednih gazdinstava prema korišćenom poljoprivrednom zemljištu, uslovnom grlu i godišnjoj jedinici rada.

1.2 Pravni osnov

Zakonom o zvaničnoj statistici i sistemu zvanične statistike ("Sl.list Crne Gore" br. 18/12) definisane su odredbe za prikupljanje, obradu i diseminaciju podataka. Zakon pruža Zavodu za statistiku jasno i široko pravno ovlašćenje da prikuplja i pristupa podacima potrebnim za sprovođenje Programa i Godišnjeg plana. Zakon daje prioritet upotrebi administrativnih podataka, kao i pravo pristupa individualnim podacima koja su rezultat istraživanja ostalih proizvođača zvanične statistike. Kao dopuna zakonskim odredbama, Zavod za statistiku je potpisao nekoliko memoranduma o saradnji sa imaoocima administrativnih podataka. Prilikom izrade instrumenata za istraživanje o strukturi poljoprivrednih gazdinstava korišćena je Regulativa 1166/2008 Evropskog parlamenta i savjeta od 19. novembra 2008. godine.

1.3 Statističke jedinice

Jedinice posmatranja u strukturalnoj statistici su:

porodična poljoprivredna gazdinstva;

pravna lica i jedinice u sastavu pravnih lica koji su u saglasnosti sa Nacionalnom klasifikacijom i raspoređeni su po pretežnoj djelatnosti u sektoru Poljoprivrede, lova i šumarstva;

pravna lica i jedinice u sastavu pravnih lica koji su usaglašeni sa Nacionalnom klasifikacijom djelatnosti, nijesu raspoređeni u sektoru Poljoprivrede, lova i šumarstva, ali obavljaju aktivnosti u ovom sektoru; preduzetnici.

1.4 Pokrivenost i obuhvat istraživanja

1.4.1 Sektori

Sektor A - Poljoprivreda, lov i šumarstvo.

1.4.2 Statistička populacija

Istraživanje o strukturi poljoprivrednih gazdinstava (SPG) obuhvata poljoprivredna gazdinstva koja se bave biljnom i stočarskom proizvodnjom.

1.5 Referentna geografska oblast

Crna Gora

1.6 Koncepti i definicije

Porodično poljoprivredno gazdinstvo predstavlja jedinstvenu tehničko-ekonomsku jedinicu sa jedinstvenom upravom, koja proizvodi poljoprivredne proizvode.

Poljoprivredna proizvodnja predstavlja uzgoj usjeva, uzgoj stoke, živine i ostalih životinja, preradu sopstvenog grožđa u vino i sopstvenih maslina u ulje.

Zemljišni fond predstavlja ukupnu poljoprivrednu površinu koja se po kategoriji korišćenja dijeli na: poljoprivredno zemljište na okućnici, oranici, vinograde, voćnjake, rasadnike, livade i pašnjake.

Stočni fond predstavlja broj stoke po vrstama i kategorijama.

Radna snaga koja učestvuje u poljoprivrednoj proizvodnji predstavlja sva lica koja su stalno ili povremeno angažovana na poslovima poljoprivredne proizvodnje, a mogu biti članovi domaćinstva ili ne.

1.7 Klasifikacije

NACE Rev. 2

1.8 Frekvencija prikupljanja podataka

Prikupljanje podataka je trogodišnje.

1.9 Dinamika objavljivanja podataka

Frekvencija diseminacije podataka je trogodišnja. Eurostat-u se podaci dostavljaju svake treće godine.

1.10 Metodologija

Metodologija za Istraživanje o strukturi poljoprivrednih gazdinstava dostupna je na web sajtu Zavoda za statistiku: <http://monstat.org/cg/page.php?id=1005&pageid=1005>

1.11 Bazni period

Nije relevantno.

1.12 Jedinica mjere

Vrijednost podataka pri diseminaciji odnosi se na broj (poljoprivrednih gazdinstava, stoke, radne snage), a površine se prikazuju u ha i m².

1.13 Izvor podataka

Izvori podataka za istraživanje o SPG su podaci dobijeni od strane:

- porodičnih poljoprivrednih gazdinstava;
- pravnih lica i jedinica u sastavu pravnih lica koji su u saglasnosti sa Nacionalnom klasifikacijom i raspoređeni su po pretežnoj djelatnosti u sektoru Poljoprivrede, lova i šumarstva;
- pravnih lica i jedinice u sastavu pravnih lica koji su usaglašeni sa Nacionalnom klasifikacijom djelatnosti, nijesu raspoređeni u sektoru Poljoprivrede, lova i šumarstva, ali obavljaju aktivnosti u ovom sektoru;
- preduzetnika.

Podaci za porodična poljoprivredna gazdinstva prikupljani su metodom intervjua, dok su podaci za pravna lica i jedinice u sastavu pravnih lica, kao i preduzetnike prikupljani su izvještajnom metodom.

2. Relevantnost - Korisnici podataka

2.1 Potrebe korisnika

Međunarodni korisnici:

- Eurostat;
- UN organizacije.

Nacionalni korisnici:

- Ministarstva i drugi organi javne uprave;
- Lokalne samouprave i drugi organi lokalne uprave;
- studenti;
- istraživači;
- mediji.

2.2 Zadovoljstvo korisnika

U cilju utvrđivanja zadovoljstva korisnika kvalitetom podataka i utvrđivanjem njihovih potreba, Zavod za statistiku po prvi put sprovodi "Istraživanje o zadovoljstvu korisnika" u 2017. godini. Istraživanje je realizovano u periodu od 1. septembra do 20. oktobra. Link sa anketom je poslat svim korisnicima koji su u periodu od 2013-2017. poslali zahtjev za podacima na zvaničnu mail adresu. Pored toga, upitnik je postavljen na web stranici Zavoda za statistiku.

3. Tačnost i pouzdanost

3.1 Tačnost - Opšta ocjena

Istraživanje o strukturi poljoprivrednih gazdinstava sprovodi se na bazi uzorka i podaci se dobijaju izvještajnom metodom, pa su podložni uobičajenim vrstama greške u vezi sa tehnikom uzorkovanja, neuzorkovanim greškama, greškama prilikom obrade i neodgovora.

3.2 Uzoračka greška

Istraživanje o strukturi poljoprivrednih gazdinstava sprovodi se na bazi uzorka, pa je logično da postoji greška prilikom nasumičnog uzorkovanja. Koeficijent varijacije je relativna mjera tačnosti ocjene podataka. Pored ove mjere računa se i donja i gornja granica intervala povjerenja.

Indikatori uzoračke greške

Nije dostupno.

3.3 Neuzoračka greška

Neuzoračke greške se vežu za ostale greške koje nijesu vezane za uzorak. U neuzoračke greške spadaju: greška obuhvata, greška mjerenja, greška odaziva i greška obrade.

3.3.1 Greška obuhvata

Greška obuhvata je razlika između populacije u okviru i ciljne populacije. U greške obuhvata spadaju: prekomjerni i nedovoljni obuhvat.

Indikator greške obuhvata

Nije dostupno.

3.3.2 Greška mjerenja

Greška mjerenja se pokušava izbjeći obučavanjem anketara i kontrolora. Eventualne greške mjerenja ispravljaju se na osnovu logičko-računskih kontrola i validacijom samog procesa.

3.3.3 Greška usljed neodaziva

Nije dostupno.

Stopa neodaziva jedinica

Nije dostupno.

3.4 Sezonska prilagodavanja

Nije relevantno.

3.5 Revizija podataka

3.5.1 Politika revizije podataka

Zavod za statistiku je usvojio politiku revizije i ista je dostupna na web sajtu:

<http://www.monstat.org/cg/page.php?id=1493&pageid=1493>

3.5.2 Praksa revizije podataka

Preliminarni podaci Istraživanja o strukturi poljoprivrednih gazdinstava objavljeni su 29. decembra 2017. godine. Konačni podaci biće objavljeni nakon validacije od strane Eurostat-a.

3.5.3 Prosječna veličina revizije podataka

Preliminarni podaci Istraživanja o strukturi poljoprivrednih gazdinstava objavljeni su 29. decembra 2017. godine. Konačni podaci biće objavljeni nakon validacije od strane Eurostat-a.

4. Pravovremenost i tačnost objave podataka

4.1 Pravovremenost

Shodno Godišnjem planu zvanične statistike i Kalendaru objavljivanja statističkih podataka, podaci za Istraživanje o strukturi poljoprivrednih gazdinstava prikupljaju se svake treće godine, a prvi put su objavljeni u decembru 2017. godine za prethodnu godinu.

Vremenski jaz objave preliminarnih podataka

Indikator pravovremenosti objave preliminarnih podataka predstavlja vrijeme između datuma poslednjeg dana referentnog perioda i datuma objave prvih podataka. $T1 = d_{first} - d_{ref}$; $T1 = 13$

Vremenski jaz objave konačnih podataka

Za Istraživanje o strukturi poljoprivrednih gazdinstava objavljeni su preliminarni podaci, dok će konačni podaci biti objavljeni nakon konačne Eurostat-ove validacije. Iz navedenog razloga nije moguće izračunati indikator TP1.

4.2 Tačnost objave podataka

Nije dostupno.

5. Dostupnost i jasnoća

5.1 Saopštenja

Saopštenje za Istraživanje o strukturi poljoprivrednih gazdinstava kao preliminarno, prvi put je objavljeno u decembru 2017. godine i dostupno je na web sajtu: <http://monstat.org/cg/page.php?id=1005&pageid=1005>

5.2 Publikacije

Zavod za statistiku objavljuje sljedeće redovne publikacije:

1. Statistički Godišnjak,
2. Crna Gora u brojkama,

Sve publikacije koje objavljuje Zavod za statistiku dostupne su na sljedećem linku:

<http://monstat.org/cg/publikacije.php>

5.3 Dostupnost mikropodataka

Zakonom o zvaničnoj statistici i sistemu zvanične statistike (*"Sl.list Crne Gore" br. 18/12*) regulisana su pravila pod kojim spoljni korisnici mogu dobiti pristup individualnim podacima za potrebe istraživanja. Članom 58 definisane su vrste naučnih i istraživačkih organizacija koje mogu dobiti takve podatke. Davanje individualnih podataka bez identifikatora moguće je isključivo na pisani zahtjev naučno-istraživačkih ustanova, u svrhu obavljanja naučno-istraživačke djelatnosti, kao i međunarodnih statističkih organizacija i proizvođača statistike iz drugih država. Istraživački subjekt potpisuje Ugovor sa Zavodom za statistiku, kao i Izjavu o poštovanju principa povjerljivosti. Proizvođači zvanične statistike vode posebnu evidenciju o korisnicima i o svrsi za koju su statistički podaci dati na korišćenje.

6. Uporedivost

6.1 Prostorna uporedivost

Metodologija za Istraživanje o strukturi poljoprivrednih gazdinstava usklađena je sa EU Regulativom 1166/2008, što omogućava uporedivost između zemalja.

6.2 Vremenska uporedivost

Kod podataka za Istraživanje o strukturi poljoprivrednih gazdinstava došlo je do određenih izmjena u metodlogiji ali su podaci prilično uporedivi. Do metodoloških izmjena došlo je zbog velikog vremenskog jaza od kada je sproveden Popis poljoprivrede 2010. godine do 2016. godine kada je sprovedeno istraživanje o strukturi poljoprivrednih gazdinstava. Kod Handbook-a on implementing the FSS definitions koji se koristio za sprovođenje Popisa, kao i za strukturalno istraživanje došlo je do određenih metodoloških izmjena, i iz tog razloga podaci su prilično uporedivi.